

і запити сучасного бізнес-середовища і звичайних клієнтів задля найкращого задоволення їх потреб і надання якісних послуг.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт банку Monobank. URL: <https://www.monobank.com.ua/>. (дата звернення: 14.01.2021).
2. Офіційний сайт банку ПриватБанк. URL: <https://privatbank.ua/>. (дата звернення: 14.01.2021).
3. Офіційний сайт банку Ощадбанк. URL: <https://www.oschadbank.ua/ua>. (дата звернення: 14.01.2021).
4. Офіційний сайт банку Райффайзен Банк Аваль. URL: <https://www.aval.ua>. (дата звернення: 14.01.2021).
5. Офіційний сайт АТ «КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК». URL: <https://credit-agricole.ua>. (дата звернення: 14.01.2021).
6. Офіційний сайт банку Альфа-Банк. URL: <https://alfabank.ua/>. (дата звернення: 14.01.2021).

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ БІЗНЕС-СТРУКТУР ІЗ ЗОВНІШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ ТА ЗОВНІШНІМИ СУБ'ЄКТАМИ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

В. В. ПІТЯЄВ, канд. екон. наук

О. В. ШКУРКО, канд. екон. наук

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Бізнес-структура — це відкрита система, і його розвиток залежить від зовнішнього середовища (його також називають загальним оточенням, середовищем непрямого впливу або сукупністю неконтрольованих факторів). Зовнішнє середовище, або середовище непрямого впливу, діє не безпосередньо на кожну окрему бізнес-структуру, а на всі одразу. Це не означає, що їхній

вплив менший за вплив факторів безпосереднього оточення. Необхідність дослідження проблеми взаємодії бізнес-структура і зовнішнього середовища обумовлена формуванням нової концепції управління бізнес-структурою як відкритої системи, внутрішня стабільність якої залежить від умов зовнішнього середовища. Навіть, якщо в самій бізнес-структурі не відбувається ніяких змін, постійні зміни навколишнього середовища чинять суттєвий вплив на результати його діяльності. Це викликає необхідність проведення постійного моніторингу стану зовнішнього середовища бізнес-структур, який розглядається як невід'ємна складова частина стратегічного планування.

У сучасних умовах будь-яка бізнес-структура повинна не лише призвичаюватись до зовнішнього середовища шляхом адаптації своєї внутрішньої структури і поведінки на ринку, але і активно формувати зовнішні умови своєї діяльності, постійно виявляючи в зовнішньому середовищі загрози та потенційні можливості. Це положення увійшло в основу стратегічного управління, використовуваного передовими фірмами в умовах високої непередбачуваності зовнішнього середовища. Первинним етапом та інформаційною основою стратегічного управління є дослідження зовнішнього середовища фірми, тобто системний збір і аналіз інформації про неї. Аналіз зовнішнього середовища зазвичай вважається початковим процесом стратегічного управління, оскільки забезпечує базу як для визначення місії та цілей фірми, так і для вироблення стратегій поведінки, які допоможуть бізнес-структурі виконати місію і досягти своїх цілей. Він є процесом, за допомогою якого розробники стратегічного плану контролюють зовнішні по відношенню до організації чинники, або визначають загрози для фірми.

Прийнято визначати такі ситуативні характеристики окремих елементів зовнішнього оточення та їх взаємодії:

- взаємопов'язаність чинників зовнішнього оточення, тобто рівень сили, з якою зміна одного чинника впливає на зміну інших чинників середовища;

- складність зовнішнього середовища, яка визначається кількістю чинників, на зміну яких виробнича система мусить реагувати для забезпечення свого виживання, а також рівень варіації кожного чинника;

- динамічність зовнішнього оточення, тобто швидкість, з якою відбуваються зміни в оточенні бізнес-структури; більшість дослідників вважають, що швидкість змін в окремих галузях та сферах економіки має тенденцію до прискорення;

- невизначеність зовнішнього оточення, яка розглядається як функція від кількості інформації стосовно дії кожного чинника та впевненості в її достовірності.

Всі ці характеристики зовнішнього середовища організації говорять про високу динаміку і варіантний характер змін, що відбуваються в ній, що наскладує на керівництво завдання якомога точнішого прогнозування, оцінки і аналізу зовнішнього оточення фірми, що склалося, а також заздалегідь встановити характер і силу можливих погроз, що дозволить виробляти і адекватно ситуації коректувати вибрану стратегію. У сучасних умовах найбільш дієвим вважається необхідність здійснювати превентивне реагування на прогнозовані у зовнішньому середовищі зміни, оскільки лише за допомогою цього можна не лише вижити, адаптуватися, але і максимально ефективно використовувати наявні в організації резерви, а також можливості, виникаючі внаслідок змін, що відбуваються.

Фактори зовнішнього середовища мають певний зв'язок як між собою, так і з внутрішнім середовищем, цей зв'язок полягає в рівні сили, з якою зміна одного фактору діє на інші складові. Треба виявити основні тенденції, взаємовплив цих факторів і побудувати прогнози їхнього розвитку.

Основними принципами, які необхідно враховувати при організації дослідження зовнішнього середовища є принципи об'єктивності, системності, принцип розвитку, регулярності, гнучкості та релевантності.

Бізнес-структури, що займаються забезпеченням економічної безпеки можуть бути класифіковані залежно від регламенту відносин. Відтак вони

можуть регулюватись договором. В основному це стосується зовнішніх організацій, або окремих спеціалізованих фахівців залучених з метою забезпечення безпеки на підприємстві. В іншому випадку порядок взаємодії може регулюватись наказом. Ця форма відноситься до внутрішніх підрозділів. Посадові інструкції, в свою чергу, регулюють діяльність окремих працівників.

Залежно від напрямку забезпечення безпеки бізнес-структури суб'єкти можуть класифікувати за визначенням сфер, у яких діють чинники небезпек і загроз. До таких сфер належать: силова безпека, пожежна, інформаційна, кадрова, майнова, економічна, екологічна, технологічна.

Надійність і ефективність системи безпеки підприємства визначають за одним критерієм - відсутністю чи наявністю завданих йому матеріальних збитків і моральної шкоди. Зміст цього критерію характеризується такими показниками:

- а) запобігання витоку конфіденційних відомостей;
- б) запобігання протиправним діям з боку персоналу підприємства, його відвідувачів, клієнтів або припинення таких дій;
- в) збереження майна й інтелектуальної власності підприємства;
- г) запобігання надзвичайним ситуаціям;
- д) припинення насильницьких злочинів щодо окремих (спеціально виділених) працівників підприємства і груп їх;
- е) своєчасне виявлення і припинення спроб несанкціонованого проникнення на об'єкти підприємства, що охороняються.

Політика безпеки підприємства - це орієнтири для дій і ухвалення рішень, які полегшують досягнення цілей. Для встановлення цих загальних орієнтирів необхідно сформулювати цілі забезпечення безпеки підприємства.

Цілі політики безпеки:

- захист фінансових ресурсів підприємства;
- захист прав та інтересів підприємства;
- зміцнення інтелектуального потенціалу підприємства;
- збереження і примноження власності;

- підвищення конкурентоспроможності продукції;
- інформаційне забезпечення діяльності підприємства і підвищення його ефективності;
- орієнтація на стандарти й лідерство;
- сприяння управлінським структурам у досягненні цілей підприємства;
- запобігання залежності від випадкових і недобросовісних ділових партнерів.

З урахуванням викладеного вище можна визначити такі загальні орієнтири дій і ухвалення рішень, які полегшують досягнення цих цілей:

- а) збереження і нарощування ресурсного потенціалу;
- б) проведення комплексу превентивних заходів щодо підвищення рівня захищеності власності й персоналу підприємства;
- в) залучення до діяльності із забезпечення безпеки бізнес-структури всіх його працівників;
- г) професіоналізм і спеціалізація персоналу бізнес-структури;
- д) пріоритетність несилових методів запобігання загрозам і їх нейтралізації;
- е) створення служби економічної безпеки у бізнес-структурі.

Відтак, в залежності від напрямів забезпечення безпеки бізнес-структури можна зробити висновок, що певні організації або підрозділи можуть впливати на ту чи іншу складову.

У цьому контексті систему безпеки можна охарактеризувати комплексом страхових, правових, економічних, охоронних, режимних, пожежних та інших заходів із захисту бізнесу від незаконних посягань, мінімізації або уникнення матеріальних та інших втрат.

Список використаних джерел:

1. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення). Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К.: КНТЕУ. 2004. 760 с.
2. Економічна та майнова безпека бізнесу: навчальний посібник. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2016. 180 с.

3. Шнипко О. С. Місце економічної безпеки у підприємницькій діяльності. *Національна програма забезпечення економічної безпеки: матеріали Круглого столу (1 листопада 2000 р.)* / відп. ред. С.І. Пирожков, Б.В. Губський, А.І. Сухоруков. К.: Нац. ін-т українсько-російських відносин при Раді національної безпеки та оборони України, 2001. 121 с.

ГІБРИДНІ ФІНАНСОВІ ПРОДУКТИ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ІНВЕСТУВАННЮ В ТРАДИЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Н. О. ВОЛГІНА, ст. викл.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Фінансовий сектор розвивається значно більш стрімко ніж реальний. Цьому сприяють трансформація світової економіки та глобалізація фінансових ринків. Наслідком динамічного розвитку ринку фінансових активів є перерозподіл вільних капіталів з реального сектору до фінансової площини.

Інвестиції в сучасній науці розглядаються як спосіб розміщення капіталу з метою його збереження та примноження (звичайно є ще соціальні інвестиції, але вони не є предметом нашої уваги). Фінансові інвестиції пов'язані з вкладанням коштів в активи, які мають фінансову природу. Під такими активами розуміємо фінансові інструменти. Фінансові інвестиції мають специфіку, яка пов'язана насамперед зі специфічною їх природою, яку інвестор має враховувати в процесі прийняття рішень щодо вкладання коштів.

На сьогодні інвестору доступна значна кількість традиційних фінансових інструментів різних за своїми інвестиційними якостями (ліквідністю, доходністю, ризикованістю), за допомогою яких він здатний реалізувати різні інвестиційні цілі (збереження капіталу, отримання прибутку, хеджування ризиків, спекулятивні, оптимізація податкового навантаження). Проте фінансовий світ динамічно змінюється, виникають нові види операцій, ризиків,